

Grund for Ansættelsen af Pristallet, er en Sag for sig, men jeg tror, at dette er Vejen ud af de stadige Stridigheder om Tjenestemandslønningerne. Der tales ganske vist om, at Pristallet har forhindret det Fald i Detailpriserne, som man kunde ønske under de nærværende Forhold, at det gaar for langsomt med Pristalsbevægelsen. Denne Kritik tror jeg dog ikke har saa meget paa sig. Nu maa vi huske paa, at vi denne Gang har været ude for ganske usædvanlige økonomiske Svingninger, og for dem, der mærker Pristallet gennem Nedgang i deres Lønninger, ser maaske Billedet noget anderledes ud.

Den Gang vi fik Lønningsloven af 1919, hævdede jeg og det ærede Medlem Hr. N. P. Jensen, det sidste ærede Medlem ogsaa her i Salen, at Pristalsreguleringen burde omfatte hele Lønningssummen, hele Lønnen burde hvile paa Pristallet, for at man kunde drage dette Spørgsmaal ud af Partikampen. Det blev desværre ikke gennemført, men der var dog saa megen Stemning for det, at de forskellige Partiers Ordførere, i alt Fald de Konservatives, Venstres og de Radikales, udtalte sig venligt om Tanken, men det blev ved Tanken. Vi havde heller ikke faaet denne Tanke gennemført paa Lønningslovene af 1908, og da disse Love ikke kunde følge med Tidens Konjunktursvingninger, fik vi alle disse Tillæg, Dyrtidstillæg og senere Konjunkturtillæg og Stedtillæg, som vi endnu har at trækkes med. Men ved at give disse Tillæg fik vi ogsaa det Forhold, der i 1908 var ansat mellem de forskellige Grupper af Tjenestemænd, i en meget uheldig Grad forrykket, og dette er ikke senere blevet genoprettet, lige saa lidt som man, naar man har været inde paa nye Lønningslove, har opretholdt et virkelig retfærdigt Forhold mellem de forskellige Grupper af Tjenestemænd. Det er f. Eks. saaledes, at en Præst, der har studeret i 8 Aar, ikke har mere i Løn end en Togfører ved de for Tiden meget nødstedte Privatbaner.

En saadan Ulighed er ikke retfærdig, den bør rettes. Der bør først og fremmest ske en Reform, hvorved de forskellige Lønklasser afvejes om muligt i Overensstemmelse med Forholdet efter Lønningsloven af 1908 eller lignende, og det hele bør saa sættes i Forhold til Pristallet. Saa er der Mulighed for, at Lønningerne altid kan indstille sig efter Øjeblikkets Behov, og derved ogsaa Mulighed for at undgaa de stadige Lønkampe angaaende Statens Tjenestemænd, som først og fremmest giver

Dønninger herinde, og som bringer Politik ind i hele dette Spørgsmaal.

Vi har i det forløbne Aar set, at store Grupper af Tjenestemænd som Postmænd og Jernbanefolk har været samlet og enstemmigt vedtaget Tilskud af deres Kasser til den socialistiske Partiagitation. Det vilde være noget mærkeligt, om man kunde forudsætte, at disse Etater i den Grad er Tilhængere af Socialismens Ideer, at det var naturligt for dem, naar de kom sammen, at bevilge saadanne Tilskud. Nej, det ligger utvivlsomt i den stadige Irritation paa Lønsørgsmaalets Omraade. Selvfølgelig vil der altid være nogle Mennesker indenfor Tjenestemændenes Rækker, en hel Del, der sætter Ordet Rettigheder over Ordet Pligter, og utvivlsomt vil disse med nogen Sikkerhed tilhøre Socialdemokratiet, men naar Tjenestemændene ikke er i den stadige Irritation over Lønsørgsmaalet, vil de sandsynligvis fordele sig mellem flere politiske Partier, og det mener jeg kun vil være til Gavn for Udviklingen. Jeg mener i det hele taget, at skal vi kunne naa at faa en fast Grund for et borgerligt politisk Flertal, saa kommer vi ikke udenom Tjenestemandsspørgsmaalet, og saa kommer vi heller ikke udenom at løse det paa Grundlag af de Tanker, jeg her har gjort mig til Talsmand for.

Der er endvidere talt meget om den egentlige sociale Lovgivning; man har fremhævet, at man nu er kommet til at se, at disse Udgifter er meget for store, og der er blevet fremført forskellige praktiske Forslag til Nedsikring paa en Del af disse Omraader. Jeg vil der ogsaa nævne Spørgsmaalet Aldersrente, og jeg vil sige, at det System, der blev lagt til Grund for Aldersrentelovgivningen, mener jeg var godt, og jeg ønsker ikke denne Sag ført tilbage til, at det i fremtrædende Grad igen skal være et Skøn, der skal være bestemmende, saa vi paa ny faar en politisk Agitation fra Kommune til Kommune over dette Skøn og over, hvor man nu skønner bedst efter visse Mening. Men eet er, at Princippet er rigtigt. Derimod har jeg altid ment, at det ikke var rigtigt at løse Aldersrentespørgsmaalet alene paa Grundlaget af Tilskud. Vi har jo været en Del i Venstre, der altid har kæmpet for, at ogsaa denne sociale Lovgivning skulde løses paa Forsikringsgrundlaget ligesom de øvrige sociale Love herhjemme. Jeg behøver blot at nævne Navne som Jensen-Sønderup og Landstingsmand Thomas Larsen. Ogsaa min Ringhed har altid staaet paa den Side. Men de Gange, vi har været ved en Revision af denne Lov-